

SZERELMEM, MARTONVÁSÁR

Szöveg: **Prieger Zsolt**
Fotó: **Földházi Árpád**

Nyirkos, rideg idő van, de csak látszólag, mert az aljnövényzetben már titkok hemzsegnének, és a tavaszról beszélnek, a szobrok talapzatán élő emlékek duruzsolnak.

A Martonvásáron többször időző Beethoven kétszázötvenedik születésnapján írom mindezt. A zeneszerző lény ma is betölti a teret, dallamot ad a soroknak, aláfestőül és sorvezetőül szolgál a platánok, mocsári ciprusok és több száz éves hársak között.

Tudta a kedves olvasó, hogy az itt élő Brunszvik Teréz olyan fákat ültetett a kastélypark váratlan pontjaira, amelyeket barátairól nevezett el, és köztársaságnak hívta a zöld brancsot? A Brunszvik lányok sajátos, női princípiumos receptet találtak ki az élethez. A hozzávalók: Gyermekkert, kisdédóvó, zene és még több zene és utazás, szépség és tanulás, egyenlőség és kreativitás. Meghirdették Carl Gustav Jung előtt a nőiség kiterjesztését a természetre, a világra, sőt a teljes univerzumra, és nem csak beszéltek róla. Gondoljunk csak unokahúgukra, Teleki Blankára, aki Petőfiéket lepipáló határozottsággal ismerte fel a női emancipáció jelentőségét, és a magyar szabadság melletti kiállását kufsteini pecséttel hitelesítette.

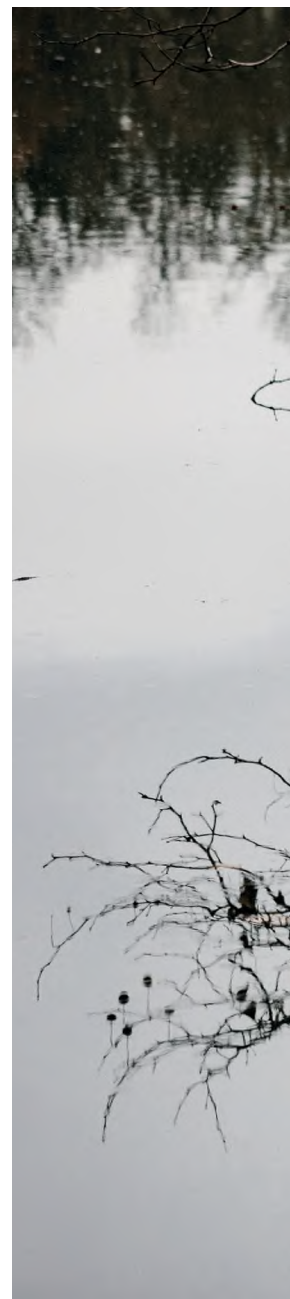
Igen, amikor először megláttam az állomásról jövet a Brunszvik utca zölden magasodó, levélből rakott nagy falát, egyből szerelembe estem, tudtam, hogy itt fogok élni. Amikor a hőségben leülök a kastélyparkban a fűbe énekesmadarak után hallgatózva vagy éppen a havat taposva a különös akusztikában, a tél romantikus majdnem csöndjében, s mint egy Radnóti-versben, besétálok a szigetre, hogy a saját lépteim ritmusa eszembe juttasson egy régen

hallott Beethoven-szonátát, ez a szerelem újraéptül, beteljesedni látszik. Amikor mindezt a ritmust júliusban több estén át újrahallgatom, immáron élőben a hagyományos Beethoven-koncerteken, már a martonvásári éjszakától megittasuló zenészekről és az élménytől, ahogy máskor is szokott így lenni dallamtól, szótól, régen látott arctól, filmkockától, imádságtól, könnyezni kezdek. És olyan természetességgel áldom az Istent, hogy ide vezérelt, mint amikor egy pohár vizet iszom, vagy a naplementés erdőben leveszem a porázt a kutyáról, hadd szaladjon az avarban.

Amikor a Für Elisében kávézom a fák alatt, a kis patak partján óvodások játszanak hajóskapitányosdit, én egy tervvel teli, mesés utazásra, új történetekre, felfedezésekre kész város szívverésében érzem magamat. Amikor a Postakocsiban ételt rendelek, arra gondolok, hogy e falak között már évszázadokkal ezelőtt is ugyanígy ebédeltek a poros kocsiról lekászálódó, megfáradt utazók, s maga Vörösmarty – a kőhajításnyira elterülő Kápolnásnyéki konok fia – is itt kanalazta forró levesét.

Szomszédainkkal persze hogy átjárunk egymáshoz unokákat ölbe venni, süteményt kóstolni, a kertgondozás, az illatok és ízek birodalmáról beszélgetni. Mint tudjuk, ha ízek, akkor imák is, mert sosem felejtjük az első téli adventi mise utáni képet, amikor először fogtuk meg templombéli padszomszédaink kezét, és mondtuk egymásnak: Béke veled! Igen, az olyan pillanat volt, ami mintha már ezer éve tartana, én meg minimum ötszáz éve élnék itt a platánok alatt.

És amikor hazaérek zenélésből, alkotásból, tanításból, irodalmi estről vagy éppen a helyi újság,

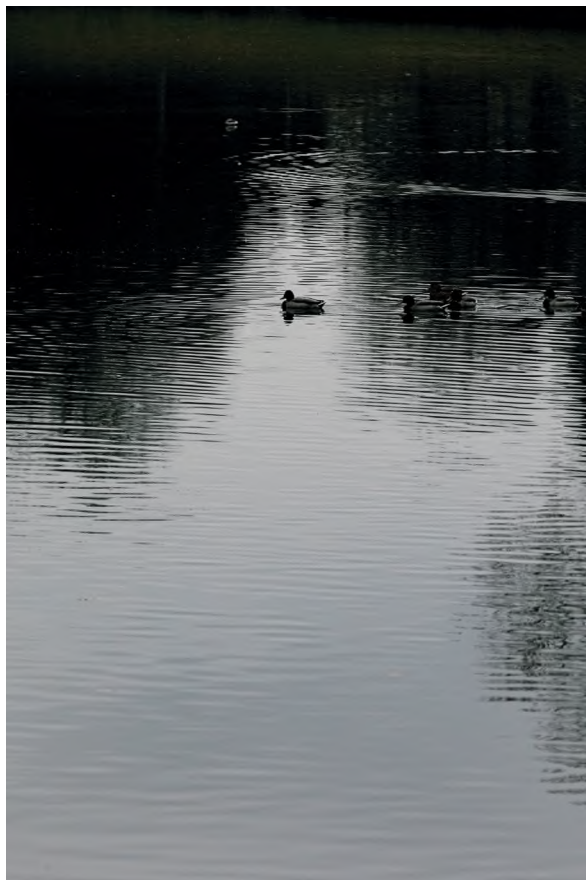
„Martonvásár, ahol minden fát ismerek, családom munkája” – írta Brunsvik Teréz grófnő, s nem is nagyozott, mikor ezt a sort papírra vetette. Nagyapja, idősebb Brunsvik Antal – aki Mária Teréziától kapta a grófi címet és a birtokot – teljes elszántsággal látott hozzá a török hódoltságot megsínylő terület felvirágoztatásához. Misszióját utódai is magukénak vallották. „Meglásd, Martonvásárból paradicsom lesz” – mondogatta ifjabb Brunsvik Antal a vizióját lányának, Teréznek.

a *Forum Martini* szerkesztéséből – vár a házam, a családom, a könyveim, a zenéim, a fáim, a virágaim. Amikor Luna kutyám elem szalad, miközben mohón harapja a kisvárosi illatokat, amikor a feleségem a kertben terít meg, Manci macska meg széket foglal nekem az asztalnál, akkor mint valami túlsorduló vallomás szakad ki belőlem a kertünk közepén, miközben itthon végre otthon

vagyok, én, a Brunsvikok és az ő hagyományait továbbvivő Dreherek rokona.

Akkor megszólítom magát a minivárosállamot, a fák köztársaságát, mint egy lélegző, gondolkodó, energikus entitást, s a fülébe súgom csöndesen, hogy csak ő hallja, megfontoltan, de örök érvénnyel, ahogy azt a kivételesen nagy pillanatok megkívánják: Szerelmem, Martonvásár! ■

A generációkon átívelő közös akarat nyomán a mocsaras vidék valóságos földi paradicsommá változott. A lakatlan, lápos térségben kastély és köré angolkert épült, amely ma már természetvédelmi terület. A különleges növény- és állatvilág nem csak a mai kor embereit varázsolja el. „Körülöttem minden Angliára emlékeztetett, olyannyira, hogy szinte Angliába képzeltem magamat” – jegyezte fel a parkról szerzett benyomását 1815-ben Richard Bright, a neves brit utazó.

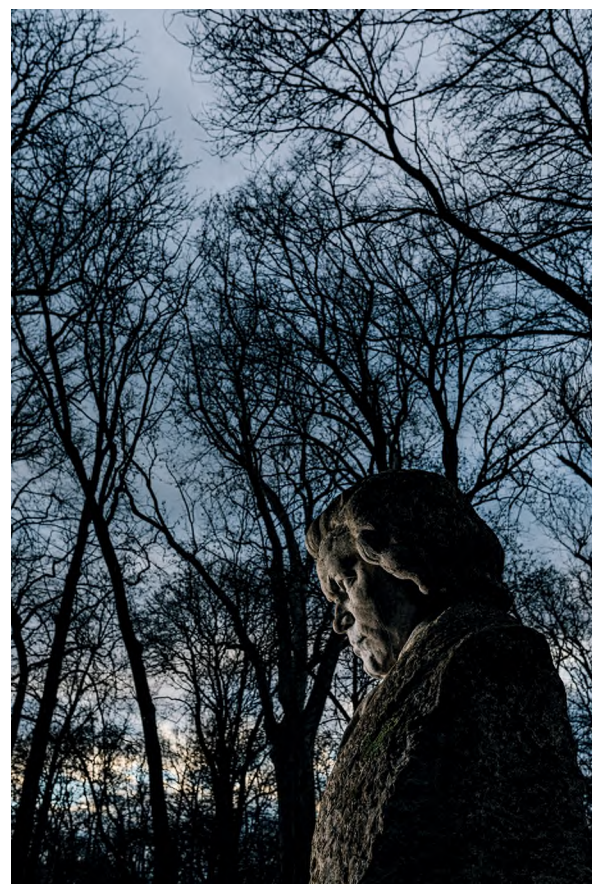
Az angolkert és az azt körülvevő város határán kétszáz éves kőhid hűződik. A háromívű átjáró valódi kapocs. Elválasztja, egyúttal össze is köti Martonvásár múltját és jelenét. S mikor a nyári estéken a park közepén fekvő szigetről Beethoven dallamai csendülnek fel a környéken többször megforduló halhatatlan zeneszerző emlékére, az idősikok valósággal eggyé válnak.

A Brunsvik család missziója sem ért véget. A park közelmúltbeli megszépülése után tavaly nyáron nyílt meg a kastélyban az újragondolt Beethoven Emlékmúzeum, lassanként pedig a Brunsvik-sétány kövei is a helyükre kerülnek.

Az utak sokfélék. Idősebb Brunsvik Antalt egy vágyalom hozta Martonvásárra. Beethovent a szíve – a grófék iránti szeretete és az egyik grófkisasszony iránti szerelme – húzta a kastélyhoz. Ma a kövek mögött meghúzódó számtalan régi és mai történet vezet újra és újra vissza ebbe a különös köztársaságba.

MŰHELY

Fonck Tamás, Veszteg György, Veszteg Péter, MTI

